

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา
THE RELATIONSHIP BETWEEN MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM
AND STRATEGIC PLANNING IN KANCHANABURI BASIC EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE I

รัฐจันทร์ ชัยชนะ¹

ศิริชัย ชินะดังกู²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรีเขต 1 2) การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรีเขต 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 113 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศและการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน และ ผู้ควบคุมระบบสารสนเทศ รวมทั้งสิ้น 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใช้สถิติ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy})

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 3) การบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีเขต 1 มีความสัมพันธ์กันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were to find 1) The Management information system in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I 2) the strategic planning in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I 3) the relationship between management information system and strategic planning in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I. The sample used for this research were 113 unit, school was a unit of study for this research and respondents were school administrator, chief of policy and planning section ,chief information section totally 339 respondents. The research instrument was a questionnaire about the management information system based on ministry concept and strategic planning based on: Patrick J. Below, George L. Morrissey and Betty L. Acomb's concept. The data analysis used for this research were frequency (f), percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and Pearson's product – moment correlation coefficient (r_{xy}).

The findings of the research were as follows :

- 1) The Management information system in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I were at a high level in overall and each aspect.
2. The strategic planning in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I were at a high level in overall and each aspect.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. The management information system in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I had the relationship with the strategy planning in Kanchanaburi Basic Educational Service Area Office I at the .01 level of significance

บทนำ

ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านที่สำคัญ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี สร้างความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งในด้านโอกาสและภัยคุกคาม จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวในอนาคต โลกในยุคปัจจุบันได้ชื่อว่าเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร หรือที่เรียกกันว่า ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) เทคโนโลยีข่าวสารเป็นหนึ่งในเครื่องมือหลายอย่างที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีไว้ใช้งานเพื่อจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ผู้บริหารสมัยใหม่ไม่สามารถเพิกเฉยต่อระบบสารสนเทศได้อีกต่อไป เนื่องจากระบบสารสนเทศมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรในยุคปัจจุบันจนอาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบหรือวิธีดำเนินธุรกิจขององค์กร กระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก นานาประเทศต่าง มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ แต่การที่จะพัฒนาประเทศไปสู่สังคมดังกล่าวได้ ต้องมีการนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือเพื่อนำไปสู่การผลิต การเข้าถึง การแพร่กระจายความรู้ ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เรียนรู้อย่างถูกต้องเหมาะสม รู้จักคิดวิเคราะห์ถึงผลกระทบ ที่อาจเกิดจากการใช้ที่ไม่เหมาะสมได้ด้วย ทั้งนี้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมนำความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย หรือไอที 2010 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึง

สนับสนุนให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างกว้างขวางการจัดการศึกษาที่ผ่านมาประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่งทั้งคุณภาพและปริมาณภายในสภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ในขณะนั้น แต่ในขณะเดียวกันยังมีปัญหานานับประการที่สะสมอยู่ ประกอบกับสภาพแวดล้อม เหตุการณ์ปัจจุบันทำให้ความรู้พื้นฐานของคนในประเทศไทยไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่เพียงพอ และการศึกษาคือเป็นกระบวนการนำคนไทยไปสู่วิถีชีวิต และสังคมยุคใหม่อย่างมั่นคงและทันโลก เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถผลิตคนที่มีคุณภาพ และเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพของโลกในปัจจุบัน จากผลการดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ที่ผ่านมายังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ เช่น ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนยังอยู่ในภาวะที่สูง กล่าวคือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 0.31 (81 คน) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 3.83 (449 คน) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 3.91 (209 คน) ในขณะที่จำนวนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านในแต่ละช่วงชั้น มีร้อยละ 1.98 (1,030 คน) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้น ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6 ที่วัดผลโดยกรมวิชาการต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติเกือบทุกวิชานอกจากนี้ยังพบว่า มีสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 33.48 (53 แห่ง) ส่วนใหญ่มีครูไม่ครบชั้นเรียน งบประมาณไม่เพียงพอ ชุมชนยากจนทำให้ยากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน และมีนักเรียนที่จบชั้น ป.6 และ ม.3 ยังใช้คอมพิวเตอร์ได้ไม่ครบทุกคนจากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี ได้ร่วมกันประชุม ดำเนินการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว โดยกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ

- 1) สร้างความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึงบริการทาง

การศึกษา 2) พัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ 3) ส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน 4) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนตามแนวสือเสรี 6) ส่งเสริมการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ และ 7) ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีศักยภาพด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วม อาจกล่าวได้ว่าการวางแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เพราะการดำเนินงานใดๆ ก็ตาม ถ้าหากได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอนและรอบคอบจะทำให้งานนั้นๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นที่เชื่อกันว่าการวางแผนช่วยให้การทำงานถูกต้องตามวัตถุประสงค์และช่วยให้มีการประสานงานต่างๆ ทุกหน่วยทำให้การปฏิบัติงานซ้ำซ้อนและขัดแย้งหมดสิ้นไปการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นงานสำคัญยิ่งในกระบวนการบริหารและจัดการของหน่วยงานทั้งระบบ ซึ่งจากแผนกลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูควรผลิต จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2. เพื่อทราบการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย (1) การเก็บรวบรวมข้อมูล (2) การตรวจสอบข้อมูล (3) การจัดกระทำข้อมูล (4) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ (5) การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

สำหรับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 เป็นการใชการวางแผนกลยุทธ์ของแพททริกและคณะ (Patrick , George and Betty) ประกอบด้วย (1) พันธกิจขององค์กร (Organization Mission) (2) การวิเคราะห์กลยุทธ์ (Strategy Analysis) (3) กลยุทธ์ (Strategy) (4) วัตถุประสงค์ระยะยาว (Long-term objective) (5) การบูรณาการแผน (Integrated programs) (6) การวางแผนการเงิน (Financial Projection) และ (7) การสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการ เป็นการศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศและการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร วารสาร ตำรา

บทความ ทฤษฎี รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดทำ
โครงร่างงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
ผู้วิจัยดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือทดสอบและปรับปรุง
คุณภาพของเครื่องมือ รวมทั้งการศึกษาปัญหาและอุปสรรค
ต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบข้อคำถามของการวิจัยได้
ใกล้เคียงที่สุด แล้วเสนอโครงร่างต่อภาควิชาเพื่อขอความ
เห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย นำเครื่องมือที่สร้าง
ขึ้นในขั้นตอนที่ 2 ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน
ตามที่กำหนด นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์และ
แปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอน
ของการจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการ
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ทำการ
ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุม
เสนอแนะเพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมและบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากรอนุมัติต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 161 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาญจนบุรีเขต 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร
การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางประมาณ
การกลุ่มตัวอย่างของเครทซ์และมอร์แกน (Krejcie and
Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 แห่ง จาก 4 อำเภอใน
จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1 ใช้สัดส่วนของขนาดโรงเรียน
โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random
Sampling) มีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี

เขต 1 ตามขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางและสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวน
สัดส่วนประชากรแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มระดับชั้นอย่าง
เป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาด ดังนี้ สถานศึกษา
ขนาดเล็ก จำนวน 43 แห่ง สถานศึกษานขนาดกลาง จำนวน
50 แห่ง และสถานศึกษานขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน
20 แห่ง รวมทั้งสิ้น 113 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ
ผู้บริหาร ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ
หน้าที่ความรับผิดชอบ ที่ปฏิบัติในปัจจุบัน เป็น
แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า (rating scale) ผู้วิจัยพัฒนาจากแบบสอบถาม
เกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยบูรณา-
การจากเครื่องมือของตรัยพงษ์ เข้มเพชร และสุภัทกมล
ชินวงศ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำแนกตามตัวแปร ดังนี้
1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การจัด
กระทำข้อมูล 4) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและ 5) การนำ
ข้อมูลสารสนเทศไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผน
กลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย
บูรณาการจากเครื่องมือของสายฝน เสกขุนทดและเสรี
ขามประไพ ตามทฤษฎีของแพททริกและคณะ (Patrick,
George and Betty) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำแนก
ตามตัวแปร ใน 7 ด้าน ดังนี้ 1) พันธกิจขององค์กร 2) การ
วิเคราะห์กลยุทธ์ 3) กลยุทธ์ 4) วัตถุประสงค์ระยะยาว 5)
การบูรณาการแผน 6) การวางแผนการเงิน 7) การสรุป
สำหรับผู้บริหาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามเป็นการล่วงหน้า

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบสารสนเทศและระดับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์เปรียบเทียบตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)
3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสรุปผลการศึกษาวิจัยผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนและตำแหน่งผู้ควบคุมระบบสารสนเทศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนส่วนใหญ่ มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ควบคุมระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดผู้อำนวยการสถานศึกษา ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนและผู้ควบคุมระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และผู้ควบคุมระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี

ตอนที่ 2 การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 113 แห่ง เมื่อพิจารณาการบริหารระบบสารสนเทศตามขอบข่ายและภารกิจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ด้านการตรวจสอบข้อมูล และด้านการจัดกระทำข้อมูล

ตอนที่ 3 การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 113 แห่ง เมื่อพิจารณาการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามขอบข่ายและภารกิจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวัตถุประสงค์ระยะยาว ด้านกลยุทธ์ ด้านการบูรณาการแผน ด้านการวางแผนการเงิน ด้านการวิเคราะห์กลยุทธ์ ด้านการสรุปสำหรับผู้บริหาร ด้านพันธกิจขององค์กร

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมการบริหารระบบสารสนเทศ (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ($r = .925$)

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสภาพการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทั้งที่มีคุณค่า และไร้ค่า ทำให้หันต้องคิด และตัดสินใจเร็วขึ้น การมีระบบสารสนเทศที่ดีย่อมช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนงาน ควบคุมการทำงาน ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ยังสามารถนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิด สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์สิทธิ์สุภสร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดจุดประสงค์ในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับจากข้อมูลสารสนเทศ คือ การวางแผน

1.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษามีการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลสารสนเทศ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของจำนง พื้นสะอาด พบว่า สภาพการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ขึ้นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลสารสนเทศ

1.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศ พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งก่อนนำไปใช้ มีการมอบหมายให้ผู้ตรวจสอบข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจบนาคำรอด ได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหา กระบวนการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า สถานศึกษามีการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งและมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้บุคคลที่ชำนาญการเฉพาะด้านเป็นผู้ตรวจสอบ

1.3 ด้านจัดกระทำข้อมูล พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมมีการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร สถานศึกษามีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูล ได้มีการพัฒนาตนเองทางด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะเห็นได้จากเขตพื้นที่การศึกษาได้นำระบบการบริหารผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ การส่งข้อมูลและสารสนเทศผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยในแต่ละเขตพื้นที่ได้มีการจัดอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า การประมวลผลข้อมูล เป็นขั้นนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นใช้ตั้งแต่วิธีการง่าย ๆ ที่เรียกว่า ใช้เครื่องคิดเลข จนกระทั่งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ คือ คอมพิวเตอร์

1.4 การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีการจัดระบบข้อมูลที่เป็นหมวดหมู่ง่ายต่อการนำไปใช้ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดหน่วยข้อมูลหรือคลังข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับประภาพรรณ จันโอทาน ได้กล่าวว่า การจัดหน่วยข้อมูลหรือคลังข้อมูล คือ การจัดให้มีแหล่งรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานทุกระดับ

1.5 การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงาน สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงาน สถานศึกษามีการจัดส่งข้อมูลสารสนเทศให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้ง

ผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลไปใช้โดยตรง สถานศึกษามีการจัดบริการระบบข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร วารสาร หนังสือหรืออื่นๆ เพื่อการเผยแพร่

2. การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการวางแผนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินการใด ๆ ให้ติดตาม ควบคุม และประสานการวางแผนจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศประกอบในการวางแผนเพื่อให้ได้แผนที่ดี และเป็นที่ยอมรับว่ากระบวนการวางแผนเป็นกระบวนการแรกของกระบวนการบริหาร ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวว่า แผนกลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้การบริหารสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างดีในทุกสถานการณ์และทุกเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมนั้น ควรมีลักษณะประกอบด้วย การบริหารเชิงรวมที่กระทำอย่างเป็นระบบมีการบริหารครบสมบูรณ์ทุกด้าน เป็นการบริหารที่พร้อมสมบูรณ์ด้วยแผนงานที่มีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.1 ด้านวัตถุประสงค์ระยะยาวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรทุกฝ่ายตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้การบริหารการศึกษาในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจมากขึ้น สอดคล้องกับชูชาติ พวงสมจิตร ที่ศึกษาพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและกระบวนการตัดสินใจ โดยเฉพาะมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานวิชาการ ด้านกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ด้านกลยุทธ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 ได้กำหนดให้มี

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ หลักสูตร กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานตามแผน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ทำให้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีมากขึ้นประกอบกับแผนกลยุทธ์เป็นส่วนสำคัญที่สุด ในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา เพื่อไปถึงจุดหมายที่ต้องการ สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการให้เกิดแผนกลยุทธ์สถานศึกษา

2.3 ด้านการวางแผนการเงินพบว่าในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสถานศึกษาจะต้องรายงานผลเพื่อรับการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณและใช้ผลการประเมินประกอบการพิจารณาจัดสรรเงินรางวัลให้แก่หน่วยงานตามสัดส่วนของผลงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ทำให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญของการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน ภาณุมาศ พบว่า สถานศึกษามีตัวชี้วัดผลงานหลักในการวางแผนงบประมาณอยู่ในระดับมาก โดยยึดหลักการทำงานเพื่อประชาชน วัดผลอย่างเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใสในการตัดสินใจ ทำงานได้รวดเร็วคล่องตัวตามแผนที่กำหนด จึงทำให้สถานศึกษามีการวางแผนกลยุทธ์ในการวางแผนงบประมาณอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการบูรณาการแผน พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากช่องว่างระหว่างภาพอนาคต (วิสัยทัศน์) และความสามารถขององค์กรสามารถจัดการได้แล้ว จำเป็นต้องเขียนแผนดำเนินการในแต่ละสายงานหรือกลุ่มงาน แผนปฏิบัติการต้องเขียนโดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่นั้น ในองค์กรอาจมีแผนงบประมาณ แผนของฝ่ายเพิ่มผลผลิต แผนทรัพยากรมนุษย์ แผนสินทรัพย์ เป็นต้น แผนต้องทำเป็นต้นร่างก่อนการตัดสินใจในเรื่องงบประมาณทั้งหมด อีกทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารซึ่งเน้นความเป็นประชาธิปไตย

ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การอย่างแข็งขัน มีการวิเคราะห์ SWOT และบูรณาการผลมากำหนดทิศทางขององค์กรและสามารถปรับได้ได้ตามสภาพการเปลี่ยนแปลง

2.5 ด้านการวิเคราะห์กลยุทธ์ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในการจัดทำแผนกลยุทธ์สถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน จุดอ่อนและจุดแข็งของสถานศึกษา อีกทั้งแผนกลยุทธ์ควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับได้ตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนิตย์ ชัยมุสิก ที่กล่าวว่า การวางแผนที่มีประสิทธิภาพควรมีความยืดหยุ่น (Flexibility) เพื่อปรับแต่งให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบางโอกาสจะต้องดำเนินการปรับแผนกลยุทธ์อย่างฉับพลันทันด่วน

2.6 ด้านการสรุปสำหรับผู้บริหาร พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการแสดงข้อมูลมีการนำเสนอในหลายรูปแบบ เช่น ตัวอักษร ตาราง ภาพ เสียง และสื่อผสมซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้นหน่วยงานในองค์กรจะต้องมีการพัฒนาระบบสนับสนุนผู้บริหาร (executive support system) ที่ควรเลือกรูปแบบการแสดงผล หรือการโต้ตอบกับผู้ใช้ในแนวทางที่ง่ายต่อการใช้งานในเวลาสั้น เช่น ตารางแสดงผลกราฟ ภาษาที่ง่ายและการโต้ตอบที่รวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถสองบทบาท คือ บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง โดยเป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและการมีข้อมูลสารสนเทศจะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางและมีความสามารถในการแข่งขันได้ อีกทั้งข้อมูลสารสนเทศจะช่วยให้ผู้บริหารนำวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาได้

2.7 ด้านพันธกิจ พบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการกำหนดขอบเขตของ

งานหรือบทบาทหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องทำในลักษณะอาณัติ (Mandate) หรือตามกฎหมาย เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นภารกิจตามยุทธศาสตร์ (ตามแผนชาติ ตามนโยบายของรัฐบาล ตามนโยบายของรัฐมนตรี ฯลฯ) เกี่ยวกับพันธกิจ ข้อความพันธกิจจะเป็นการแสดงแนวคิดและวิธีการดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด เป็นการระบุภารกิจที่สถานศึกษานั้นพยายามจะบรรลุและจะระบุขอบเขตการปฏิบัติการขององค์กรเกี่ยวกับผลผลิตและการให้บริการ ข้อความพันธกิจที่ชัดเจนจะอธิบายถึงค่านิยมและลำดับความสำคัญต่างๆ ขององค์กร และบ่งบอกถึงทิศทางในอนาคตขององค์กร โดยจะกำหนดขอบเขตเพื่อเสนอแนะการกำหนดกลยุทธ์

3. จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีการบริหารระบบสารสนเทศสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบสารสนเทศในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุคปัจจุบัน ปัจจัยในการบริหารงานในองค์กรที่ประสบผลสำเร็จนั้นนอกจาก 4 M's (men, money, material, management) องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ควรประกอบด้วยองค์ประกอบอีก 2 ส่วน คือ สารสนเทศ (information) และเทคโนโลยี (technology) จากแนวความคิดการบริหารโดยให้ความสำคัญกับสารสนเทศและเทคโนโลยีดังกล่าวทำให้ผู้บริหารองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็ต้องใช้หลักการไว้หวพรบ ประสพการณ์ปฏิภาณในการบริหาร จัดการและแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ (vision) ในการนำปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหารทั่วไปก็คือข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ ดังที่อริปิตย์ คลีสุนทร กล่าวว่า นักบริหารที่เก่งน่าจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการพัฒนางานสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันประเทศไทยมีการตื่นตัวในเรื่องบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษามีการกำหนดนโยบาย การ

ปฏิรูปการศึกษาของชาติ ข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารงานที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเพราะถือว่าข้อมูลสารสนเทศเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ การจะได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและรวดเร็ว จึงขึ้นอยู่กับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา กล่าวว่าข้อมูลและสารสนเทศในเรื่องต่างๆ นั้น มาจากแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนประกอบกัน โรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งานของตนเอง ซึ่งอาจจะใช้เพื่อการวางแผน หรือการรายงานจังหวัด หรือกรม และผลการวิจัยของ สนิ โปธิสม พบว่าปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนให้ความสนใจกับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรับรองมาตรฐานในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูลต่างๆ ให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของข้อมูลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบสารสนเทศที่คืนันสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ เนื่องจากผู้บริหารจะใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อีกทั้งจากผลการวิจัยพบว่าการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการค้นพบของการวิจัย การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิเคราะห์การบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าด้านการจัดกระทำข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเน้นให้มีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากที่สถานศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว เพราะบางครั้งข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ อาจเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน

2. จากการวิเคราะห์การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารกลยุทธ์ ด้านพันธกิจขององค์กรมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาด้านพันธกิจขององค์กรให้มีความชัดเจน เนื่องจาก พันธกิจนั้นคือ ภารกิจหลัก เป้าหมายระยะยาว หรือทิศทางที่สถานศึกษามุ่งมั่นที่จะบรรลุในอนาคต ดังนั้นผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนรวมทั้งบุคลากรทุกคนควรให้ความสำคัญกับพันธกิจขององค์กรมากขึ้น

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าการจัดกระทำข้อมูลมีความสัมพันธ์กับพันธกิจขององค์กรในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาด้านการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความถูกต้องและแม่นยำ ทุกครั้งที่เก็บข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูล จะต้องนำมาตรวจสอบก่อนทุกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี เพื่อที่สถานศึกษาจะได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2-4 และจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และนำผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา ทั้งเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ระดับลึก จัดกลุ่มสนทนา ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และน่าเชื่อถือมากที่สุด

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ และทำให้การวางแผนกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ควรศึกษาการจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, ระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

(กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ชูชาติ พวงสมจิตร. สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดทำ
ระบบสารสนเทศงานวิชาการ โรงเรียนสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี, 2552.

เลาดอน, เคนเนท ; เลาดอน, จีนส์. ระบบสารสนเทศเพื่อ
การจัดการ แปลและเรียบเรียงโดยสัลยุทธ์ สว่าง
วรรณ (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2547)

สนั่น มาสกลาง, IT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้,
วารสารวิชาการ 4,11 (พฤศจิกายน 2544)

สายฝน ภาณุมาศ. ตัวชี้วัดผลงานหลักกับการวางแผนกล

ยุทธ์ของระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตาม
ยุทธศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

สิน โพรธิสม. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็น
อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน
ประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2552.

สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อ
สาร, โครงการจัดทำแผนแม่บท ICT Security
แห่งชาติ [online] , accessed 6 August 2009.
Available from <http://www.portal.mot.go.th>

เสรี ขามประไพ . การมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์
สถานศึกษาของข้าราชการครูและคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเลย,
2547

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs,
New Jersey: Prentice – Hall Inc,1970.

Katz, Daniel and Kahn, Robert L., The Social Psychology
of Organizations , 2nd ed.:New York : John
Wiley & Son, 1978.

Patrick J. Below , George L. Morrissey and Betty, The
Executive Guide to Strategic Planning, (San
Francisco: Jossey -Bass, 1987), 59-70.

